

**ปัญหาการบังคับใช้กฎหมายในความผิดฐานกระทำอนาจาร  
ตามประมวลกฎหมายอาญา กรณีการแอบติดตั้ง  
กล้องบันทึกภาพและเสียง<sup>1</sup>**

**อรรณพ รัตนาคณหุตานนท์<sup>2</sup>**

การศึกษาเกี่ยวกับปัญหาการบังคับใช้กฎหมายในความผิดฐานกระทำอนาจารตามประมวลกฎหมายอาญา กรณีการแอบติดตั้งกล้องบันทึกภาพและเสียง มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาแนวคิด ทฤษฎี ความหมาย และพัฒนาการของกฎหมายอาญาเกี่ยวกับความผิดฐานกระทำอนาจาร ซึ่งทำให้ผู้ศึกษาได้รับความรู้ความเข้าใจว่าการกระทำที่จะเป็นความผิดฐานกระทำอนาจารควรมีขอบเขตและการกระทำอย่างไร และการกระทำใดบ้างที่จะเข้าข่ายเป็นความผิดฐานกระทำอนาจารตามประมวลกฎหมายอาญา ซึ่งจะรวมถึงกรณีการแอบติดตั้งกล้องบันทึกภาพและเสียงด้วยหรือไม่ เนื่องจากโทษที่กำหนดไว้ในประมวลกฎหมายอาญานั้นมีความเกี่ยวข้องกับสิทธิ เสรีภาพ ชื่อเสียง หรือทรัพย์สินของบุคคลโดยตรง การใช้กฎหมายอาญานั้นจึงต้องใช้ด้วยความระมัดระวัง โดยกฎหมายอาญาต้องตีความโดยเคร่งครัด ซึ่งการตีความโดยเคร่งครัดในที่นี้ไม่ได้หมายความว่า การใช้กฎหมายอาญาจะต้องบังคับใช้ตามตัวอักษรที่ปรากฏอยู่ในบทบัญญัติของกฎหมาย โดยไม่มีสิทธิที่จะตีความขยายถ้อยคำต่าง ๆ ได้เลย ซึ่งกฎหมายอาญาสามารถตีความโดยขยายความได้ แต่การขยายความในกฎหมายอาญาจะต้องไม่เป็นการขยายความที่เป็นการลงโทษผู้กระทำความผิด หรือการตีความขยายต้องไม่ใช่การเทียบบทกฎหมายที่ใกล้เคียงอย่างยิ่งเพื่อใช้ลงโทษผู้กระทำความผิด

จากกรณีศาลได้มีคำพิพากษาฎีกาที่ 12983/2558 “การที่จำเลยแอบติดตั้งกล้องบันทึกภาพไว้ที่ใต้ทำงานของโจทก์ร่วม และบันทึกภาพสรีระร่างกายของโจทก์ร่วมตั้งแต่ช่วงลิ้นปี่จนถึงอวัยวะช่วงขา มองเห็นกระโปรงที่โจทก์ร่วมสวมใส่ ขาท่อนล่างและขาท่อนบนของโจทก์ร่วม โดยที่กล้องบันทึกภาพมีแสงไฟสำหรับเพิ่มความสว่างเพื่อให้มองเห็นภาพบริเวณใต้กระโปรงของโจทก์ร่วมให้ชัดเจนยิ่งขึ้น การกระทำของจำเลยแสดงให้เห็นถึงความใคร่และกามารมณ์ โดยที่โจทก์ร่วมมิได้รู้เห็นหรือยินยอม อันเป็นการกระทำที่ไม่สมควรในทางเพศต่อโจทก์ร่วม โดยโจทก์ร่วมตกอยู่ในภาวะที่ไม่สามารถขัดขืนได้ แม้

---

<sup>1</sup> บทความนี้เรียบเรียงจากการศึกษาอิสระ เรื่อง ปัญหาการบังคับใช้กฎหมายในความผิดฐานกระทำอนาจารตามประมวลกฎหมายอาญา กรณีการแอบติดตั้งกล้องบันทึกภาพและเสียง โดยมีอาจารย์ที่ปรึกษา คือ รองศาสตราจารย์จุฬารัตน์ทองสรรค์ และคณะกรรมการสอบ คือ รองศาสตราจารย์พิมพ์ใจ รื่นเริง และ รองศาสตราจารย์ประเทือง ธนิผล

<sup>2</sup> นักศึกษาปริญญาโท หลักสูตรนิติศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยรามคำแหง สาขาวิทยบริการเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดขอนแก่น

จำเลยมิได้มีการสัมผัสเนื้อตัวร่างกายของโจทก์ร่วมโดยตรง แต่การที่จำเลยใช้กล้องบันทึกภาพได้กระโปรงโจทก์ร่วมในระยะใกล้ชิด โดยโจทก์ร่วมไม่รู้ตัวย่อมรับฟังได้ว่า จำเลยได้กระทำโดยประสงค์ต่อผลอันไม่สมควรในทางเพศของโจทก์ร่วม โดยใช้กำลังประทุษร้ายตามมาตรา 1 (6) แห่งประมวลกฎหมายอาญา ซึ่งการใช้กำลังประทุษร้ายอันเป็นองค์ประกอบความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 278 นอกจากหมายความว่า ทำการประทุษร้ายแก่ร่างกายแล้ว ยังหมายความว่าทำการประทุษร้ายแก่จิตใจด้วย ไม่ว่าจะเป็นทำด้วยใช้แรงกายภาพหรือด้วยวิธีอื่นใด และให้หมายความรวมถึงการ กระทำใด ๆ ซึ่งเป็นเหตุให้บุคคลหนึ่งบุคคลใดอยู่ในภาวะที่ไม่สามารถขัดขืนได้ การกระทำของจำเลยดังกล่าวทำให้โจทก์ร่วมรู้สึกสะเทือนใจอับอายขายหน้า จึงถือว่าเป็นการประทุษร้ายแก่จิตใจของโจทก์ร่วมแล้ว การกระทำของจำเลยจึงเป็นการกระทำอนาจาร โจทก์ร่วม ครบองค์ประกอบความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 278”

จากการศึกษาการบังคับใช้กฎหมายในความผิดฐานกระทำอนาจาร กับกรณีการแอบติดตั้งกล้องบันทึกภาพและเสียงทำให้เกิดประเด็นปัญหาที่ผู้ศึกษาเห็นว่าควรนำไปสู่การแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา โดยกำหนดความผิดฐานใหม่เฉพาะกรณีการแอบติดตั้งกล้องบันทึกภาพและเสียง โดยทำการแบ่งประเด็นปัญหาออกเป็น 4 ประการดังต่อไปนี้

ประการที่หนึ่งปัญหาการตีความประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 278 ในความผิดฐานกระทำอนาจารจากการที่ประมวลกฎหมายอาญาไม่ได้มีการบัญญัติคำนิยามความหมายของ “การกระทำอนาจาร” ไว้อย่างชัดเจน จึงจำเป็นต้องศึกษาเปรียบเทียบคำพิพากษาศาลฎีกาที่เคยวางหลักการไว้ ซึ่งความผิดฐานกระทำอนาจารจะต้องเป็นการกระทำที่มีการสัมผัสเนื้อตัวหรือร่างกายของผู้เสียหาย เมื่อการติดตั้งกล้องบันทึกภาพและเสียงเป็นการกระทำที่ไม่ได้มีการสัมผัสเนื้อตัวหรือร่างกายของผู้เสียหาย จึงไม่ควรที่จะเป็นความผิดฐานกระทำอนาจาร

ประการที่สองปัญหาการตีความตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 1 (6) ซึ่งการใช้กำลังประทุษร้ายเป็นองค์ประกอบหนึ่งในความผิดฐานกระทำอนาจารตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 278 โดยหลักการประทุษร้ายแก่ร่างกาย หมายถึง การทำอันตรายต่อเนื้อตัวหรือร่างกาย ปัญหาจึงมีอยู่ว่าการประทุษร้ายต่อจิตใจนั้นจะครอบคลุมการทำให้เกิดความรู้สึกอับอายหรือสะเทือนใจด้วยหรือไม่ ซึ่งจากการศึกษาพบว่า การประทุษร้ายต่อจิตใจ คือ การทำอันตรายต่อระบบสั่งการของสมองหรือการทำงานของระบบประสาท ซึ่งได้แก่ โรคประสาท โรควิตกกังวล โรควิตกกังวล ส่วนอารมณ์ความรู้สึกจึงอยู่นอกขอบความหมายของการประทุษร้ายต่อจิตใจ

ประการที่สามปัญหาการตีความกฎหมายอาญาขัดต่อหลักความชอบด้วยกฎหมาย (Principle of Legality) เมื่อความผิดฐานกระทำอนาจารเป็นบทบัญญัติที่มีโทษทางอาญา ดังนั้นการที่จะลงโทษผู้กระทำความผิดได้ จะต้องปรากฏข้อเท็จจริงว่าในขณะที่บุคคลนั้นกระทำความผิด จะต้องมีความผิดที่กำหนดให้การ

กระทำได้กล่าวเป็นความผิดและมีการกำหนดโทษสำหรับความผิดนั้นไว้ด้วยซึ่งเป็นไปตามหลักการสากลที่ว่า “ไม่มีความผิด ไม่มีโทษ หากไม่มีกฎหมาย” เมื่อการแอบติดตั้งกล้องบันทึกภาพและเสียงไม่ใช่การกระทำที่เข้าลักษณะของการกระทำความผิดฐานกระทำอนาจารแล้ว ก็ไม่อาจลงโทษผู้กระทำความผิดได้ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 278 คงลงโทษได้เพียงความผิดฐานกระทำความผิดด้วยประการใด ๆ ต่อผู้อื่น อันเป็นการรังแก ข่มเหง คุกคาม หรือกระทำให้ได้รับความเดือดร้อนรำคาญ ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 397 ซึ่งเป็นความผิดหลุโทษเท่านั้น ซึ่งการที่ศาลได้วินิจฉัยให้การแอบติดตั้งกล้องบันทึกภาพและเสียงเป็นความผิดฐานกระทำอนาจาร แม้ผู้กระทำมิได้มีการสัมผัสเนื้อตัวหรือร่างกายของผู้เสียหาย ประกอบกับการที่ศาลตีความว่าการประทุษร้ายต่อจิตใจ หมายความว่ารวมถึงอารมณ์ความรู้สึกสะเทือนใจ อับอายขายหน้า จึงมีลักษณะเป็นการเทียบบทกฎหมายที่ใกล้เคียงอย่างยิ่งเพื่อใช้ลงโทษผู้กระทำความผิด

ประการที่ตีปัญหาการตีความประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 278 ความผิดฐานกระทำอนาจารในกรณีการแอบติดตั้งกล้องบันทึกภาพและเสียงขัดต่อทฤษฎีการแบ่งแยกอำนาจ ซึ่งการที่ศาลตีความโดยสร้างหลักเกณฑ์อื่นนอกเหนือบทบัญญัติของกฎหมาย หรือสร้างฐานความผิดขึ้นใหม่ เปรียบได้กับการใช้อำนาจฝ่ายตุลาการรวมกับอำนาจฝ่ายนิติบัญญัติ สิทธิ เสรีภาพของประชาชนจะอยู่ในมือของผู้ใช้อำนาจดังกล่าว เพราะถือว่าผู้พิพากษาเป็นผู้บัญญัติกฎหมายด้วย เพื่อป้องกันประชาชนจากการใช้อำนาจโดยมิชอบตามอำเภอใจของฝ่ายตุลาการจนกระทบต่อสิทธิเสรีภาพของประชาชน ศาลจึงต้องผูกพันตนตามถ้อยคำในบทบัญญัติของกฎหมายไม่อาจใช้อำนาจในการตีความเกินขอบเขตของถ้อยคำในบทบัญญัติของกฎหมายได้ ตามทฤษฎีการแบ่งแยกอำนาจ เพื่อให้อำนาจในการบัญญัติกฎหมายมีไว้เฉพาะแต่ฝ่ายนิติบัญญัติเท่านั้น

จากที่ได้ทำการศึกษาความหมาย หลักการ ทฤษฎี และกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดฐานกระทำอนาจาร และได้ทำการวิเคราะห์ปัญหาการบังคับใช้กฎหมายในความผิดฐานกระทำอนาจารตามประมวลกฎหมายอาญา กรณีการแอบติดตั้งกล้องบันทึกภาพและเสียงมาแล้วนั้น จึงได้บทสรุปและข้อเสนอแนะดังนี้

เพื่อให้การบังคับใช้กฎหมายมีความชัดเจนแน่นอน และเพื่อให้การบังคับใช้กฎหมายมีความสอดคล้องกับหลักความชอบด้วยกฎหมาย ตลอดจนการบังคับใช้กฎหมายนั้นสอดคล้องคลึงกับแนวคิด ทฤษฎีและนิติวิธีทางกฎหมาย จึงขอเสนอให้มีการแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา โดยบัญญัติคำนิยามความหมายของคำว่า “การกระทำอนาจาร” ให้มีความชัดเจนว่า การกระทำที่จะเป็นความผิดฐานกระทำอนาจารได้นั้นจะต้องเป็นการกระทำที่ไม่สมควรในทางเพศ ที่กระทำต่อเนื้อตัวหรือร่างกายของผู้อื่น

เนื่องจากพฤติกรรมการแอบติดตั้งกล้องบันทึกภาพและเสียงเป็นการกระทำที่ก่อให้เกิดความเสียหายต่อสิทธิและเสรีภาพ หรือชื่อเสียงของบุคคล ทั้งยังเป็นพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมอันมีลักษณะของ

การกระทำที่ไม่สมควรในทางเพศ จึงควรบัญญัติให้การกระทำความดังกล่าวเป็นความผิดทางอาญาอีกฐานหนึ่งในประมวลกฎหมายอาญาโดยมีรายละเอียดดังนี้

ประมวลกฎหมายอาญา “มาตรา 278/1 ผู้ใดเฝ้าดูผู้อื่นอันมีลักษณะส่อไปในทางที่จะล่วงเกินทางเพศ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกิน...ปี หรือปรับไม่เกิน...หรือทั้งจำทั้งปรับ

ถ้าการกระทำความผิดตามวรรคหนึ่งเป็นการสร้างหรือดัดแปลงสิ่งก่อสร้างหรืออุปกรณ์โดยติดตั้งเครื่องมือบันทึกภาพหรือเสียงหรืออุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์อื่นในทำนองเดียวกัน เพื่อแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบสำหรับตนเองหรือผู้อื่นต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่...ปีถึง...ปี หรือปรับตั้งแต่...ถึง...หรือทั้งจำทั้งปรับ”

### เอกสารอ้างอิง

กุสุมา เมฆา และอำนาจ เนตรสุภา. การตีความกฎหมายอาญาไทย. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพมหานคร:

คณะนิติศาสตร์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2552.

เกรียงไกร เจริญธนาวัฒน์. หลักพื้นฐานกฎหมายมหาชน. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์วิญญูชน, 2555.

เกียรติขจร วัจนะสวัสดิ์. คำอธิบายกฎหมายอาญา ภาค 1. พิมพ์ครั้งที่ 10. กรุงเทพมหานคร:

สำนักพิมพ์วิญญูชน, 2561.

คณิต ณ นคร. หลักประกันในกฎหมายอาญา : กฎหมายอาญาต้องชัดเจนแน่นอน. กรุงเทพมหานคร:

กรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ, 2561.

ชัยวัฒน์ วงศ์วัฒนสานต์. ความเป็นจริงกับหลักการแบ่งแยกอำนาจ. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์อมรินทร์

พรินติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง, 2540.

ทวีเกียรติ มินะกนิษฐ. สังคมกับกฎหมาย. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์วิญญูชน, 2559.

ธานินทร์ กรัยวิเชียร. ความสำคัญของการตีความในวิชาชีพกฎหมาย. กรุงเทพมหานคร: คณะนิติศาสตร์

มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2552.

วิญญู เครื่องาม. ปรัชญารากฐานในกฎหมายมหาชน. พิมพ์ครั้งที่ 6. นนทบุรี: คณะนิติศาสตร์

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช, 2527

สมยศ เชื้อไทย. ความรู้กฎหมายทั่วไป. พิมพ์ครั้งที่ 23. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์ วิญญูชน, 2560.